

Costurile gripei în România

THE COSTS OF INFLUENZA ÎN ROMANIA

Prof. Dr. Viorel Alexandrescu

Medic Primar, Doctor în Științe Medicale, CSI

Șeful Centrului Național de Gripă, Șeful Departamentului Farmacovigilență – studii clinice INCDMI Cantacuzino

Facultatea de Medicină, Universitatea „Titu Maiorescu”, București

Strategiile de prevenire și control ale gripei se bazează pe estimarea impactului medical, demografic și socio-economic al epidemiilor determinate de virusurile gripale. În România fiecare sezon este analizat mai ales din punctul de vedere al numărului de îmbolnăviri, complicații și decese și mai puțin din al aspectelor socio-economice. Prima estimare a costurilor gripei a fost făcută de CNG-IC (Centrul Național de Gripă din Institutul Cantacuzino) în anul 2004, iar de atunci această analiză a devenit o recomandare OMS și UE pentru statele membre. O asemenea abordare are o importanță deosebită în orientarea strategiilor de prevenire a gripei prin vaccinare, evidențiind grupele populaționale cu cheltuielile cele mai mari în cazul unei epidemii, dar și numărul optim de vaccinări care ar putea influența semnificativ evoluția gripei.

Evidențierea costurilor epidemiilor de gripă poate servi, de asemenea, la planificarea resurselor pentru controlul acestora, asigurând în perioadele de manifestare epidemică necesarul de medicamente și materiale sanitare și în final suportul financiar corespunzător. Necunoașterea acestor costuri și a resurselor de acoperire poate crea uneori o perturbare majoră a bugetelor țărilor, chiar industrializate. Trebuie însă menționat că asemenea analize sunt etape ale unor studii complexe cost-beneficiu care evidențiază legătura directă și indirectă dintre vaccinare și gripă, oferind în același timp autorităților argumente solide pentru implementarea strategiilor de control a gripei și a alocării de fonduri pentru susținerea acestora. În ultimii ani intervențiile medicale, între care și vaccinarea antigripală, sunt apreciate și din punctul de vedere a doi parametri: util și etic. Dacă vaccinarea antigripală a

persoanelor cu risc crescut respectă criteriile etice în totalitate, în ceea ce privește utilitatea, aceasta trebuie diferențiată în: individuală și comunitară, după cum și costurile gripei pot fi individuale și comunitare:

a. costurile individuale (pierderile induse de gripa unui bolnav):

- imobilizare la pat sau internare;
- reducerea veniturilor la omul activ prin concedii medicale și plata unor medicamente necompensate;
- pierderea continuității unor activități: școlare, universitare, sportive, artistice etc.;
- diminuarea capacităților de efort fizic/intelectual după o boală prelungită, complicată pe o durată de cca 30 de zile;
- deces.

b. costurile comunitare:

- absenteism în producție cu reducerea productivității;

Adresa de corespondență:

Prof. Dr. Viorel Alexandrescu, INCDMI Cantacuzino, Splaiul Independenței nr. 103, Cod poștal 050096, Sector 5, București
E-mail: roinfluenza@cantacuzino.ro

- creșterea numărului și volumului de prestații medicale: consultații și vizite la domiciliu, asistență de urgență (ambulanță, terapie intensivă);
- creșterea consumului de medicamente și a cheltuielilor pentru cele compensate;
- creșterea alocațiilor de boală;
- perturbarea unor activități: școlare, universitare, administrative, publice (poștă, transporturi, alimentare cu apă și energie electrică, aprovizionare cu alimente și medicamente);
- perturbarea unor activități strategice: armată, poliție, pompieri, control la frontieră;
- imposibilitatea sportivilor de a participa la competițiile naționale, continentale, mondiale și olimpice.

Pentru a exemplifica costurile gripei vom prezenta mai multe aspecte.

ANALIZA COSTURILOR ÎN SEZONUL EPIDEMIC 2007/2008 ÎN SISTEMUL SENTINELĂ DE SUPRAVEGHERE A GRIPEI

Costurile cazurilor de gripă în România (2007)

Vaccin gripal = 22 lei (2007) = 6,1 euro

Terapie antivirală (5 zile)

– adult = 57,07 - 63,07 lei (15,85 € - 17,51 €)

– copil = 28,53 - 63,07 lei (7,92 € - 17,51 €)

Forma clinică	Adulți	Persoane > 65 ani	Copii
Gripă ușoară 2-4 zile (3 zile)	49,46 lei (13,73 €)	49,46 lei (13,73€)	48,20 lei (13,38 €)
Gripă medie 4-6 zile (5 zile)	55,06 lei (15,29 €) 179,56 lei * (49,87 €)	55,06 lei (15,29 €)	53,4 lei (14,83 €)
Gripă medie cu complicații 6-8 zile (7 zile)	124,22 lei (34,56 €) 331,22 lei** (92 €)	124,22 lei (34,56€)	109,2 lei (30,33 €)
Gripă severă cu complicații și internare în spital 8-12 zile (10 zile)	1542,52 lei (428,47€) 2165,77lei*** (601,6 €)	1542,52 lei (428,47 €)	1390,09 lei (386,13 €)

* concediu medical 3 zile

** concediu medical 5 zile

*** concediu medical 10-15 zile

UNITĂȚI SENTINELĂ = 21

(20 județe + municipiul București):

- Argeș, Bacău, Bihor, Brașov, Brăila, București, Cluj, Călărași, Constanța, Dolj, Galați, Hunedoara, Iași, Ialomița, Maramureș, Mureș, Prahova, Sibiu, Suceava, Tulcea, Timișoara
- Număr medici de familie = 250
- Populație asistată = 550.000 persoane
- Număr stații de ambulanță = 19
- Număr spitale de boli infecțioase = 18
- Număr farmacii indicator = 110
- Număr școli, grădinițe = 60
- Număr unități industriale = 20

A. PRESTAȚII MEDICALE – COSTURI (SISTEM SENTINELĂ)

Sezon: 2007/2008

I. MEDICI DE FAMILIE

	COPII		ADULȚI		PERS. > 65 ANI		TOTAL GENERAL	
	LEI	EURO	LEI	EURO	LEI	EURO	LEI	EURO
G* + VR**	2.833.617	802.724	1.728.884	489.768	309.106	87.565	4.871.607	1.380.057
consultații/vizite	1.519.929	430.574	942.000	266.855	168.420	47.711	2.630.349	745.140
concedii medicale	-	-	3.909.300	1.107.450	-	-	3.909.300	1.107.450
Pn***	1.132.432	320.802	1.245.228	352.755	311.539	88.254	2.689.199	761.811
consultații/vizite	623.760	176.702	641.760	181.801	160.560	45.484	1.426.080	403.987
concedii medicale	-	-	2.214.072	627.215	-	-	2.214.072	627.215
TOTAL	6.109.738	1.730.802	10.681.244	3.025.848	949.625	269.014	17.740.607	5.025.660

II. AMBULANȚĂ – COSTURI SOLICITĂRI

	COPII		ADULȚI		PERS. > 65 ANI		TOTAL GENERAL	
	LEI	EURO	LEI	EURO	LEI	EURO	LEI	EURO
G* + VR**	1.773.950	502.535	1.065.815	301.930	436.050	123.526	3.275.815	927.991
Pn***	443.105	125.525	433.585	122.905	371.025	105.106	1.247.715	353.536
TOTAL	2.217.055	628.060	1.499.400	424.759	807.075	228.632	4.523.530	1.281.527

III. SPITALE

	COPII		ADULȚI		PERS. >65 ANI		TOTAL GENERAL	
	LEI	EURO	LEI	EURO	LEI	EURO	LEI	EURO
G* + VR**	577.377	163.562	958.304	271.474	157.843	44.714	1.693.524	479.750
concedii medicale	-	-	970.209	274.846	-	-	970.209	275.846
Pn***	359.681	101.892	1.101.302	311.983	450.394	127.590	1.911.377	541.465
concedii medicale	-	-	2.697.426	764.143	-	-	2.697.426	764.143
TOTAL	937.058	265.454	5.727.241	1.622.446	608.237	172.304	7.272.536	2.061.204

TOTAL GENERAL (I+II+III)

	I	II	III	TOTAL GENERAL				
	LEI	EURO	LEI	EURO	LEI	EURO	LEI	EURO
G* + VR**	4.871.607	1.380.057	3.275.815	927.991	1.693.524	479.750	9.840.946	2.787.798
Pn***	2.689.199	761.811	1.247.715	353.536	1.911.377	541.465	5.848.291	1.656.812
Concedii medicale	9.791.007	2.774.654	-	-	-	-	9.791.007	2.774.654
TOTAL	17.351.813	4.916.522	4.523.630	1.281.527	3.604.901	1.021.215	25.480.244	7.219.264

* G = gripă

** VR = viroză respiratorie

*** Pn = pneumonie

B. CONCEDII MEDICALE:

POPULAȚIE ASISTATĂ 18-64 ani = 370.956

- Număr concedii = 18.674 – 2,33% din populația asistată
- Număr zile de concediu = 94.408
- Alocație plătită 75% din salariu mediu = **2.503.700 lei = 709.263 euro**

C. MEDICAMENTE:

– eliberate de 132 farmacii indicator din sistemul sentinelă:

1. antibiotice: 5.340.249 unități

- cefalexin = 236.305 lei = 66.942 euro
- amoxicilină = 112.144 lei = 31.769 euro
- augmentin = 2.136.099 lei = 605.127 euro

2. Decongestionante / antiseptice: 509.285 unități

- Nazale = 16.976 lei = 4.809 euro
- Faringiene = 18.873 lei = 5.346 euro

3. Antitermice = 7.604.387 unități = 202.783 lei = 57.445 euro

4. Antitusive: 1.752.248 unități = 160.271 lei = 45.402 euro

TOTAL GENERAL = 2.883.451 lei = 816.840 euro

D. COSTURILE DIAGNOSTICULUI DE LABORATOR ÎN CENTRUL NAȚIONAL DE GRIPĂ (INSTITUTUL CANTACUZINO)

Sezon 2007/2008

I. VIROLOGIE:

- Detecții RT-PCR: = **14.030 lei = 3.974 euro**
- Izolări și caracterizări virusuri gripale:
 - MDCK: = **97.464 lei = 27.610 euro**
 - ou embrionat = **6.050 lei = 1.713 euro**

II. SEROLOGIE:

- Hemaglutinoinhibare pe seruri duble = **19.389 lei = 5.492 euro**

TOTAL GENERAL: 136.933 lei = 38.789 euro

E. TOTAL GENERAL CHELTUIELI SEZON 2007/2008 ÎN UNITĂȚILE SENTINELĂ:

= 31.004.328 lei = 8.784.156 euro

F. COSTURILE VACCINULUI GRIPAL DISTRIBUIT DE MINISTERUL SĂNĂȚII ÎN UNITĂȚILE SĂNTINELĂ ÎN SEZONUL 2007/2008

- Număr doze = **2.288.301**
- Cost vaccin/doză = **9,49 lei = 2,68 euro**
- Total costuri vaccin & vaccinare = **21.715.976 lei = 6.151.834 euro**

N.B. Toate costurile au fost calculate la prețurile practicate în sezonul 2007-2008 și la rata de schimb valutar existent în acea perioadă.

CONCLUZII:

- analiza costurilor unei epidemii de gripă arată în mod clar că acestea presupun cheltuieli mari care pot fi cuantificate numai în ceea ce privește prestațiile medicale și consumul de medicamente, dar nu pot evidenția și costurile legate de disrupția socială (absenteism școlar și prescolar, scăderea productivității prin absenteism industrial și instituțional etc.), care pot crește substanțial costurile.
- în același timp se observă că intervenția vaccinală este cu cca 28% mai puțin costisitoare decât cheltuielile prin prestații medicale și consum de medicamente.
- mai trebuie menționat că nu s-au inclus în analiză decesele, considerând că pierderea unei vieți nu are preț.
- analiza costurilor s-a făcut în 20 de județe și municipiul București, reprezentând aproximativ jumătate din populația țării și 3% din populația asistată, dar, extrapolând la întreaga populație, inclusiv cea asistată, costurile sunt mult mai mari.